

VEČ DODATNIH ŽIVIL ZA IZVAJANJE ŠOLSKE SHEME

Če želite biti objavljen ponudnik, preberite članek in izpolnite preglednico

Šolska shema (ŠS) sedaj združuje več skupin živil in omogoča razširjeno ponudbo živil s kmetij v javne zavode

Nova Šolska shema združuje sadje, zelenjavo in mleko ter nekatere mlečne izdelke. Način razdeljevanja teh živil pa je takšen, kot je do sedaj veljal za sadje in zelenjavo: dodatno, razdeljeno živilo.

Za novo strateško obdobje za izvajanje Šolske sheme 2017/18 do 2022/23 je za Slovenijo namenjeno skupno iz proračuna EU (skupnosti) in nacionalne ovojnice za razdelitev sadja in zelenjave v 6ih letih kar dobrih 5.500.000 € in za mleko in mlečne izdelke za obdobje 6ih let kar 2.400.000 € evrov. To je denar, ki ga prejmejo ponudniki (kmetije, zadruge, podjetja, trgovci), ki bodo dostavili živila v šole in Centre šolskih in obšolskih dejavnosti.

V novo Šolsko shemo je vključenih 443 šol od teh jih bo kar 277 razdeljevalo tudi mleko in mlečne izdelke. V ukrep se lahko vključijo osnovne šole (1. – 9. razreda) in gojenci v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ne glede na njihovo starost).

Seznam šol je v povezavi:

http://www.arsktrp.gov.si/si/storitve_ukrepi/trzni_ukrepi/solska_prehrana/solska_shema/odobrite_v_sol/

Dokončen seznam z minimalnimi popravki bo znan, ko bodo šole prejele odločbe.

Strategija Šolske sheme za obdobje 2017/18 do 2022/23 je sprejela opredeljuje zelo operativne cilje, ki so priložnost tudi za pridelovalce.

Cilji in kazalniki ŠS 2017/18 do vključno 2022/23:

- povečanje porabe mleka in mlečnih izdelkov pri otrocih in mladostnikih od leta 2017 do leta 2023 **na 50% ciljne skupine (vključenost v shemo šolskega mleka – ŠM je bila zelo nizka: < 1%)**;
- povečanje porabe sadja in zelenjave pri otrocih in mladostnikih v šoli, ki je lokalno pridelana od leta 2017 do leta 2023 **na več kot 30%**;
- povečanje nabave sadja in zelenjave (iz šolskega sadja in zelenjave) v šoli od lokalnih/slovenskih pridelovalcev **(kmetje, zadruge, organizacije proizvajalcev)**.

Živila, ki se smejo razdeljevati v ukrepu ŠS in zanj šola prejme povrnjene stroške:

Preglednica 1: Mleko in mlečni izdelki, ki se smejo razdeljevati v ŠS v šolah:

Mleko in mlečni izdelki (prevladovati mora mleko) – noben izdelek ne sme vsebovati dodanega: sladkorja, sladila, arome, sadje, oreški, kakao;
Mleko (surovo), mleko brez laktoze
Jogurt
Kislo mleko
Kefir
pinjenec
skuta

→ če gre za prodajo mleka/izdelkov drobnice, naj bo napisano na računu samo mleko/skuta...

Šola lahko nabavi surovo mleko, vendar ga mora pred razdelitvijo toplotno obdelati. Pri mleku je predvidena porcija od 150 do 200 g mleka ali mlečnega izdelka. Za namen spremljanja šolske sheme, se razdeljene količine pretvarjajo v utežne enote (kg, g), zato se volumski podatki preračunajo.

Koeficient pretvorbe iz litrov (l) v kilograme (kg) je:

mleko 0 1,03

fermentirani mlečni izdelki (jogurt, kisló mleko, kefir, pinjenec) = 0,9

skuta = 3

Pri vsakokratni prvi dobavi novega mlečnega izdelka, mora biti priložena deklaracija, iz katere je razvidno, da mlečni izdelek ne vsebuje prepovedanih dodatkov (sladkor, sladila, arome, sadje, oreški, kakao). To je v bistvu v deklaraciji navedb sestavin.. iz tega se že vidi, kaj je v izdelku.

Preglednica 2: Sadje in zelenjava, ki se smejo razdeljevati v ukrepu ŠS v šolah:

Sadje:	Zelenjava:
Lešniki*	paradižnik
Orehi*	zelje
Fige (sveže!)	ohrovt
mandarine	kolerabica in koleraba
grozdje	cvetača
melone	brokoli
lubenice	solata (<i>Lactuca sativa</i>)
jabolka	radič
hruške	korenje
Marelice (sveže!)	rdeča redkvice
češnjice in višnje	peteršilj
breskve in nektarine	zelena (gomoljna)
slive	rdeča pesa
kaki	repa
žičola	redkev
kivi	kumare in kumarice
jagode	Komarček (koromač)
maline	špargl (beluši)
borovnice	zelena (stebelna)
črni ribez	paprika
rdeči ribez	buče in bučke
	ostala solatna zelenjava (motovilec, rukola, regrat, cikorija...)

*le posušeni, **ne** smejo biti praženi, soljeni, kandirani ipd.

Preglednica 3: Upravičene vrste predelanega sadja in zelenjave za razdeljevanje v šolah:

suho sadje** izključno naslednjih sadnih vrst: jabolka, hruške, slive, kaki, češnjice
kisló zelje
kislá repa

**** Suho sadje ne sme biti kandirano.**

Skupni znesek za posameznega učenca v šolskem letu je cca 6 evrov za sadje&zelenjavo in 4evre za mleko in mlečne izdelke. Točen znesek izvé šola v oktobru, ko je znano dokončno število otrok na posamezni šoli. Razdeljevanje je 1 do 2x tedensko za S&Z in za mleko&izdelke 1x tedensko oz. manj – vendar enakomerno skozi vse leto. Razdelitve svežega S&Z ima prednost in mora predstavljati več kot 1/2 razdelitev (v vsakem od treh zahtevkov), ravno tako ima mleko prednost pred izdelki.

Za izvedbo spremljajočih dejavnosti v sklopu Centrov šolskih in obšolskih dejavnosti – le ti smejo uporabljati pri svojih delavnicah dodatne proizvode, kateri se ravno tako financirajo iz ukrepa ŠS.

Preglednica 4: **Dodatni** kmetijski pridelki/proizvodi za spremljevalno izobraževanje le na CŠOD (za šole niso opravičeni stroški!)

Sadje:	Zelenjava:	Ostala:
kostanj	čebulnice (čebula, šalotka, česen, por)	Sir*
	hren	med
	stročnice (v zrnju ali v stroku): fižol, grah, bob, leča, čičerika in soja	oljčno olje
	jajčevce	bučno olje
	špinača	
	artičoka	
	blitva	

***Sir:** poltrdi in trdi, mehki siri, sveži siri (kot so skuta, rikota, mocarela, cottage cheese), ribani sir, sir v prahu, topljen sir za mazanje, **če ne presegajo 1,3 g soli v izdelku – takšnem kot je** (NE preračun v suhi snovi živila). Živilske izdelke je treba ocenjevati takšne, kot se prodajajo, ali so po pripravi (če je potrebna) v skladu z navodili proizvajalca.

Sol pomeni ekvivalent soli preračunano iz vsebnosti prisotnega natrija v živilu po formuli: sol = natrij x 2,5.

Zahteve glede vsebnosti soli je Slovenija povzela po Prehranskih smernicah za oblikovanje pravil ravnanja za zaščito otrok pred neprimernimi komercialnimi sporočili Ministrstva za zdravje:

http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_2015/prehrana/prehranske_smernice-oglaševanje_072016.pdf

- **za izbor dobaviteljev se šolam in CŠOD priporoča izbor lokalnih dobaviteljev po načelu kratkih verig, ekološki pridelki/proizvodi, kratke oskrbne verige, in proizvodi iz shem kakovosti.**

Svetovalci za kratke verige, zbirajo ponudnike, za razdeljevanja sadja, zelenjave in mleka/mlečnih izdelkov, kateri so javno objavljeni na spletni strani KGZS. V kolikor bi se želeli vpisati kot ponudnik za kateregakoli od zgoraj naštetih živil, lahko to storite preko svetovalca vašega zavoda, zadolženega za kratke verige ali pa neposredno s posredovanjem podatkov iz tabele na e. naslov: klara.otonicar@kgzs.si. V priponki je potrebno za izdelke poslati tudi fotografijo ali scan deklaracije.